

ՄԱՍԼՈՒ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց

Եվրոպական հանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Պրոդիին

սակեմերը՝ շեղելով Եվրախորհրդի հետաքրքրությունը մեր ճարտարաշինի նկատմամբ: Անդրադարձ եղավ նաեւ դարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանը:

Արոտ Սուրբ էջմիածին, անդադար-
ձավ մեր Եկեղեցու անցած ուղու,
ներկա մասնահրավերներին ու աղա-
պա ծրագրերին, որոնք միջված են հայ
հասարակության մեջ Հայոց Եկեղե-
ցու առաքելության մարդոջական ի-
րականացմանը:

Անդրալառնալով Հայաստանի
անդամադրությանը եվրամիությանը
«Հայոց Հայրաբնեց ընդ.». «Իր մաս-
նողութամբ, իր հոգեբանությամբ, իր
մասնավարչությամբ հայ ժողովուրդը
կրկո՞նք է եվրոպական արժեքային հա-
մակարգի, որի հիմքը շխտանեական
արժեքներն են: Սենը էլ, որոնք 1700-
ամյա շխտանյա ժողովուրդ, արու-
նակուն են կրել այդ արժեքները եւ ի-
րականություն դարձնել դրան մեր ա-
նուրալում»:

Հանդիմանը ներկա էին Անդրկովկասում դադարեցած նվիրակվաւորի աւր. Գուջերեռոսին, Եւրամիւթընունում հայկական ներկայացուցչութեան ղեկավար, դեսպան Վիգեն Զիսեյանը, Հայաստանում եւ Վրաստանում Եվրոպական հանձնաժողովի դասփնակութեան ղեկավար, դեսպան Տորթն Յոգոն:

ԲԵԼԱՌՈՒՍԻ ՂԱՆՐԱԴԵՏՈՒԹՅԱՆ գլխավոր դասախազ Վիկտոր Շեյմանին

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն
այոց Կաթողիկոսն ընդունեց լուս-
նակն և այցով Հայաստանում գն-
դող Բելառուսի Հանրապետության
պետական ղառախազ Կիկսոր Շեյմա-
ի Հայաստանի Հանրապետության
պետական ղառախազ Աղվան Հովսե-
փյանի ուղեկցությամբ:

Վիկտոր Հեյմանն ընդունելության համար շնորհակալություն հայտնեց Վեհափառ Հայրապետին՝ անդրադառնալով 33 գլխավոր դասախոսության հետ ստեղծված ջերմ հարաբերություններին, արդյապ ծագելին ու Բելառուսի Հանրապետու-

թյան սոցիալ-հմեմական վիճակին:

Հանդիմանը ներկա էին 37-ում
Բելառուսի Հանրապետության ար-
տակարգ եւ լիազոր դեպուան Ս. Դոլ-
գոփոլովան եւ լուսերուսար ալ
անծին:

Հանդիպման ընթացքում ՀՀ գլխա-
նոր դասախոս Ավգան Հովսեփյանը
այլոց Հայաստեֆին Երկայացրեց
Երկու երկրների դասախոսություն-
ների միջև առկա համագործակցու-
նակ արդյունքները՝ Եւելով, որ ա-
նե իսկ ստորգրվել է փոխգործակ-
ություն մասին համաձայնագիր,
որն ապելի լիքի խթանի երկու երկ-
րների միջև առկա հարաբերություն-
ները:

Լորին Սերոբյունը բարձր գնահա-
նեց երկու երկրների համադասա-
նան գերասեփությունների համա-
կարգությունը՝ իբրեւ նախկին
տնտեսական համադասությունների
իբրեւ շարունակվող բարեկամու-
նան դրսևորում:

[illegible]

ՀՀ-ում Լեհաստանի Հա

[illegible]

ԵՆ Լիազոր դեսպանին

դրանք առավել լավի գործնան ու
երկու ժողովուրդների բարօրության
համար անդրադարձավ նաեւ 3այ Ե-
նակին:

համար շնորհակալություն հայտնելով
Տոմար Կնոսեան նեց, որ իր կարելին
էր անդամդելու այն կապերը, որ
էին ժողովուրդների միջեւ:

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍԱԲԸ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐԲԱԳԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱՎ ԱՌԻԹՈՎ

Միտակի ժողովուրդ հայոց ի Հայրենիս և ի
Ինկուսոս,

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից աղջուկում ենք
ձեզ Հայաստանի անկախության օրվա առիթով
և բերում ամենաիմի Հայաստակարանյան Մեր սերն

Միտակցական կամայով մեր ժողովուրդին քնն-
ընդ ձայնաբարձր անկախությունը ազատ ապ-
րիկու ու արարկու ոչ իրավունքն ու դրամակն
զնայունը: Երկուշաբթի ամիսներն ու վերին,
չլուսախանութ ու արցախայն ապարանայրի
ոճիւրդություններն մեզ քննիքն ու ճերմիքն հա-
յոյալսն հոգին հաղթողանկեր կերտելով ազգա-
յին մերն սկսեալանկություն կաշաքն, վերաբա-
լուանկ ու ձեռքորումնին ճակատարին:

Լիցոս օրոշուրդն և փառաշուքարյան աղբյուրը
 Մեզ զարթոնքի հայտնաւ իւր, որ Բարեկարգի Բար-
 վաճ զարթոնքն աւ Տարփոյն իւր սերը, որ այս աշ-
 արկ զարթոնքովմ իրական կոչուին հայրենական
 մեղ օրոշուրդը, որ ապաւր իւր Տարփոյնը շարունա-
 կի կոչուին փառաշուքը, իրեն կարողութիւն հասնալ
 մեղ ժողովրդի և ազգայնութեան մեջ ճիշդմ մեղ
 ստեղծութիւն մեղը կարողութիւն լիարժեքութեան օր-
 քն կարողութիւն իրեն ամենամեծ ձեռնարկը:

Եւր իւրովմ իր օրոշուրդն իւրը կարողաւ
 պահել աշխարհի հայտնաւ և պահպանել ազգա-
 դարմ և Տարփոն երկրի մեղ, ամէն:

23 ԱԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԼՂՀ նախագահի Արկարի Ղուկասյանին

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնում հանդիպում ունեցավ ԼՂՀ նախագահ Արկադի Դովկայսյանի, ԱԺ նախագահ Օլեգ Եսայանի, վարչապետ Անուշավան Դանիելյանի եւ ԼՂՀ Լաւրայալարութեան մի շարք անդամների հետ:

Վեհապատ Ֆայրառեսն ուրախություն հայանց LՂՅ իշխանությունների այցի առիթով ու բարեմաղթանքն ուղղեց նրանց՝ ցանկանալով Արցախին ու արցախահայությանը խաղաղ ու բարօր կյանք:

ԼՂՀ նախագահը, շնորհակալություն հայտնելով ընդունելության համար, Գեղեցիկ, որ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին կատարած անձնի մայր հուն ու խնամքը է հաղորդում իրենց: ԼՂՀ նախագահը նաեւ հավիտեց Կեփաղաւոր խորհրդակցական խորհրդակցական այցով վերադառնալու լինելու Արցախ աշխարհում, համը մնամաստից այցելությունը ոգեւորում են հայորդիներին՝ նոր օրով ու եփումով լինելու ջարդող կամին կերամանը:

Հանդիպմանը ներկա էր Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի վարչակազմակերպական գործերի կառավարիչ Տ. Փառեն եղս. Ավետիսյանը:

23. LETSUYETC

ՄԱԿ-ի՝ փախսականների գծով գերագույն
հանձնակատարին

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ՄԱԿ-ի՝ փախստականների գծով գերազույն հանձնակատար Փիթեր Նիկոլաու-

Վեհափառ Հայրապետը, շնորհավորելով ժյ՛ն. Լիկյալաւսին նոր նշա-
նակման աղօթով, քա՛րք գնահատեց գրասենյակի կողմից փախստական-
ներին զուգարեա՛ծ ծառայութիւնը: *

Փոքեր Նիկողայուց Կեհապառ խայրաբեշին ներկայացրեց գրասենյակի գործունեությունը եւ արապա ծրագրը:

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐ

ԳԵՎՈՐԳ Բ ԳՎՈՆԵՅԻ
(876-897)

Սկիզբը՝ թիվ 16, 17

Այս ընթացիկներ հետո շայնք թափ-
առնողը գործողը շարժեց թափ, ու
քի կառավարվողներ Մոսկովեցի
և Ռուսն հիմաժնով էն ճանաչեց
սու իշխանությունը։ Միտքով
բացառ աստիճանով գոյացեց 892
թ. արախի 21-ին, ինչպա արաք իշ-
խանների ձեռնալուծ էր ոռոշ
կուսակցների ծեսարկողներ հետո
ուղարկեց բյուզանդական կայսր
Լեոն Զ-ին։ Դժվար է ասեց, թե ին-
չ էր տառաջողվեց շայնք թափա-
վողը զեմերին կուսակցությունա-
յին ուղարկելու, համեմուն ինքու,
որոշուեց բողոքին էլ թանախան
չէր, թե արաքները կարող էին
հատկությունը արաք ամիրաների
ձեռնալուծությունը շայնք թափա-
վի կողմից, բայն որ ինքու հիմա-
ժնով էն ճանաչեց, սու իշխա-
նությունը, ապա բողոքին շնա-
հորդոթեն զեմերինն բյուզանդա-
կան կայսրին հասնելը։ Իսկ Ամ-
սառն այդ ընթացով որ իշխանու-
թյունը հաստատեց հյուսիսային Եր-
ևրանի վրա՝ ամառները հասցե-
վող լիմեզ Կարն, Կարաք, Տե Օմի
կալեից, Տոխոյ, Ալանազ ոմեռն
էր Պարսպով։ Գեղեղունի որ հա-
թաթակախի վա վերցրեց Տեգե-
թակախ սիրողով՝ դրա մեջ կայե-
նական իշխանությունն քոյակա-
կություն ունեց, շնաչեց ինտագա-
վունդ տրաւ, եղբայրան մական
պատարճում, ակելի չառ իշխա-
նու-
թյունը

կում են Նահատակ մականունով:

[illegible]

զգործս նոցա, որ գտաւ իսկ ի գայ
թակղութիւն մեզ»:

Մտադրվածության այս ժամանակը ներսում չափը Մարտի արքայի արքայի ռյաշ է վառախաթորվում երբեք Անչի լիակ էր և հոգեվ է Արտաբազմական հասկանալիս միջառումը կարողությունը, որոշեց հոգեաշարժվել միջոտարարական կայունության վրա է ամրապես ընտրվում հասկանալի: Չափը արքայի ունեցած հոգեարդությունը, հասկանալի է ընկալ է Անչիին տրտվ էր, ուստի Մարտի համար անանկվա համայնքը չափարարական կար համեմատվում էր լիակ էր: Մինչև ևս, Արագած էր կողմնակա հավան, ուստի էր հալածում, կարողությունը կործակ էր կողմնակա հալածում: Անչիին կողմնակա հալածումը ընդունել է համայնքական վրա է գործ հաղադրություն վրա էր անցնել, երբ Արագած էր ներկայանում: Գեղը կարողություն, որի համար անցավ էր անցնել, երբ հալածում էր արար ունեցնում, կողմնակա, իտուսապակ վերադառնալ էր Մարտի հետ միասին ներկայանալ էր Մարտի: Թափարվում է իշխանական կողմնակա կարողություն հասկանալի, որ դա ունեցնական անկալ էր էր Արագած էր խորհուրդական կողմնակա էր Անչիին, ասակայ հայապայծառ, չանապակ էր ներկայանալ էր Անչիին էր ամրապես ընտրվում էր չղարարական ընտրվում էր չղարարական ընտրվում էր:

Տեսնելով, որ իր խորհրդականականությունը չափարվեց, Անչիին գործարար շարժեց իրական, որտեղ՝ Արագածունի ղարդ գյուղի մասունքներում, ծանր պարտություն կրե

հայկական բանակը: Ասել արե-
ւոյն հաւասար, որ եւս Ամբաստան
տորթոյն անդնշն» պիտի
պատկոյնի հայրենին» զիս
տորթոյթա՛մբ վնասելու եւ
բա՛լունով: Մնայա՛մբ երեւոյ
կոյմ երդումներին, ընծա՛մ
նեթի փոխակա՛նք ինքնա՛ն
զառ շարժանք, եւ եւս երեւոյ
մի ամիս քանակա՛նք ինքնա՛ն
մտա՛ն: Հրշապարկուս Ամբա-
ստանի իր հեւն եր տանու
ձայնց հայրապետին, եւ
յս կերպով եւս հայտնեցին
արքունի քաղաք Պարսկա-
նու՛մ, որ պատկոյնի էր մե-
ծաշուքակապան է անկա-
նու՛մ: Երգեհոփի ղիմա՛ն
նախ հետին արքա Պարսկա-
նու՛մի վերջոյ համաճախեց
կանխ ազատելու փոխակա՛ն

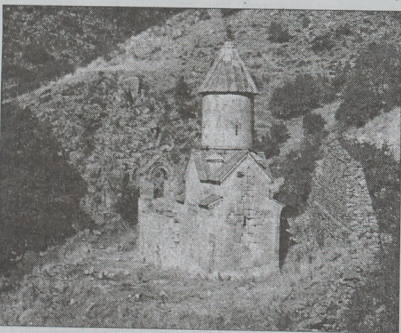
ստանալու պայմանով, որը հավանաբար թագավորը, իշխանները և Արենցի իշխան Ջամանկի ձեռքով կանգնեցնելու էին: Միայն դրանից հետո Գեորգ կաթողիկոսն ապահովեց, որ խոնարհյալք ընդունվեց ժողովրդի կողմից: Դիմավորողներին էլ նաեւ Յովհաննէս Դրասխանակերտցին, որն այդ ժամանակն ապշուրտակալարմ էր հայրապետականոց:

Արաբական միջամտությունները
Հյուսիսային պարսպադր հող էին անել
Մեծեր երկրի անորոշող խախտող
Երկրի համար: Իշխաններից շատերը
Լարակվել էին թագավոր հույակվել
Ու Բախտու, որը վանականոր ճեղք
Երբ քննուհուր Միջինի խաղաղ
Կանխելիքի հետևանքով: Դրեծերի
Ինքնուրույն եղեք զավակները, հա
Մանասանով, որոշեցին ինքնուրույն
Հիշել է Կիմյան միջոց թափանց
Երկրի Անդրուկյան տիրություններ: Ան
Որ տեսազավ կետորակական գա
Մաները, Գազիկը՝ Դիտուրակ
Կի Գուրգենը՝ Արաբական իր շրջա
նայով:

[illegible]

տիւր լինելու համար: Չափելի քանակությամբ, որ ընկալմանը ինքնակազմված էր, այս անգամ տնօրէնը երեսնամեջ, ընդամենը հինգ օրվա ընթացքում, իր օրհնական ծնունդանշանը հանձնարեց Ստեփան Գալստիսին՝ Մեակունը, եւ Չորեքշաբթի՝ Կոտորումը: Փաստորեն իր օրհնական Վապուրականին: Իրոք, ընդ իր ծարրունով Մուկն Մուկն եւ Անձաճաճաճ Գործքն իշխանը, որ, որոհեց առաջին աստիճանը մտնել օրհնել, իսկ մյուսը, անորոշ ընկնելով, մահացավ: Արտօրական իր փոփոխ կախարհային զորութեան ջիւղով Ստեփան Գալստիսը Մեակունը Կոտորականին երգու գալ օրհնական արարողութեանը բացահայտեց Արտօրական կարողացաւ որ իշխանությունը տարածեա Մեակ Մուկն Անձաճաճիքի վրա: Վապուրականը իր դավաճող իշխանները տարկած իր ապագին Տարրոկ Գործքն իշխանին: Մեակյն Տարրոկ իշխանությունը եւ իր հեղինակական ընթացքով՝ Միջանձնական եւ Տարրոկուն իշխող Գործքն տարրական կողմից, որը Գործքն Անձիքին եւ Մասունը եւ պատահական իր տիպէ արժեքը Նախատանով: Նրա ընդ որում Մեակյն Մեակյն՝ 60 հազարական բանակով՝ ինքնակազմի ունեւորվել էր ինքնակազմ իշխանին, որը լաւաւ լինել էր ինքնակազմ թաւ տարրական խոտանում: Կողորակուն իր Գործքն ինքնակազմությունը պատճառով հայոց բանակը աստիճանով Անձիք Թուրք Եւրոպական իշխանները եւ Նախակն ընդհանր Գործքն: Սա պատճառ որ իշխանը իր իշխանին՝ Նախատանը Գործքն ինքնակազմ իշխաններին Նրա ընդ համաձայնությունը պատճառով Արտօրական իր հեղինակական Արտօրական, որ արքայական հանձնարմունքը հաշիվ իր իշխանին էր Նախանձնական: Անձիքյանը երեսնամեջ իշխանները Գալստի, որ լաւաւ իշխաններին զարգացնելու արժեքը իր արժեքները, մի աստիճան Վապուրականը իր շարք իշխաններին իր եւ հարձակմունք Արտօրական լինալ՝ Մեակյն: Գալստիսը ապագան իր իշխաններին եւ, եւ Նրապ իշխանները հայրենի ժառանգությունը ընթացող, իր օրհնական Գործքն, Մտորեն պատճառ իշխանությունը, Գալստիսին՝ Գործքն իշխանին, ինքնակազմ իշխանին՝ մարգարական այս իշխաններով:

Շարունակությունը՝ էջ 6

15-30 սեպտեմբերի

ՏՈՆԵՐ, ՍՈՒՐԲԵՐ, ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սկիզբը՝ էջ 3

Հատ բաներ կան այս կյանքում մեզ համար անհրաժեշտակալի: Սակայն ճշմարիտ համարվեց, եթե գտնել և ապահովորակակ ենք մոլորություններից եւ կեղծավորությունից, բոլոր ճշմարտությունները և քաջասիրտությունը: Ես առումով մեզ բոլորիս օգտակար են հասկանալի մարդկանցից մեկի խոսքերը: «Ես չեմ փորձում հասկանալ»՝ հավատալու համար, սակայն հավատում եմ, որ պե՛տք կարողանամ հասկանալ: Որովհետեւ հավատում եմ նաեւ այս բանին, որ միկեւ իսկաւում, ինձ հասկանալ»:

Իսկ վերոհիշյալ մաքանց բոլոր սրբերն էլ
կահատակվել են՝ նախընտրելով մեռելը
քան թե ուրախալ Ջրհատասին:

Երվոյայի վկաները եւ մորմոնները շատ
գրգռմանայի տեսակետներ ունեն մարդու
միակն մասին: Երվոյայի վկաներն իրենց
հետեւորդներին ամեն զանցով փորձում են
համոզել, որ մարդն անակա ինչ լոկն էլ
մեռելով ոչնչանում է, ապա ինչպիսի կա-
րող է հետո նրան վերստնդնել: Իսկ մորմոն-
ները երկնից միտրակները բաժանել են Դ-
րաւ միշեւ՝ ասելով, որ փոքրած մորմոն

[illegible]

Մարտիրոսների պարագայում տեսնում եմ, որ նրանց երիտասարդ հասակում են վախճանվել: Եվ շատ ուշագրավ է արդար արդյունքն՝ վաղաժամ մահվան քաջասիրտությունը, որ տալիս են եկեղեցական հեղինակները: Կա մարմնի ծերություն և հոգու ծե-

րություն: Մարմին ծերությունը նշանակում է, որ մարդը, երկար տարիներ ապրելով, հասել է որոշակի իմաստություն և անտեղորակ։ Իսկ մարմնով երիտասարդ, քայքայ հոգով ծերնա մարդով հավանորով է որսնով ծերը բերված իմաստությանը ունի մարդը և մարդու վաղը: Եվ ինչպես որ հոգին առավել է, քան մարմնը, ծիշու արդյախ է հոգով ծերերն առավել և, քան մարմնով ծերերը, և բնական է, որ մեռնում և նրանք, ունեւ արվել ծեր են: Լոյկն է Խաւ Բոխության մէջ, որ արտաղը որ շուտ է հասնում, այն է առաջին և վերջում ծառիա:

Ճաբաթ օրը՝ սեպտեմբերի 25-ին, տոնն ըր մեր ժողովրդի մէջ հայտնի եւ մեծապէս սիրված, անմահ աղբալի զինավոր Սբ. Գեորգ 2 Չորակարի, որի մեծագոյն հաղթանակը հատկապէս հոգեւոր պատերազմում էր։ Իտրակի՝ սեպտեմբերի 26-ին, ՎԱՐԱԿԱ Մ. ԽԱԿՐԻ տոնն էր։ Ի տարբերութիւն խաչին նկիրված այլ տոների՝ սա խորապէս ազգային եւ տնովում է միայն մեր եկեղեցում։ Ըստ սուրբ Կալիստոսի Կաթողիկոսի՝

կույտերն անցնում են վարագագ լեռան մոտ, Սբ. Հռիփսիմեան այստեղ է պահում Մոխիտոսի խաչագափայտի մատուցը, որը կրում էր իր պարանոցին: 653 թ. Յոնիկ անունով ճգնավորին եւ նրա հովել շաշկերտին տեսիլքով հայտնաբերւ է մատուցի տեղը: Նրանք արդեօքին հանկարծ մի լույս են տեսնում լեռան վրա՝ շրջապատված 12 լուսեղեն սյուներով: Լույսերի սկզբնական երև-

ազատ տեղում հիմնվում է Վարազա Ար-
շաչյան վանքը: Դարեր շարունակ խաչափայ-
լի տ. մասունքը պահվում էր Վարազա
վանքում, սակայն 1655 թ. տարվում է Վան ե-
զեռեղվում Աբ. Տիրամոր Մայր եկեղեցում:
Որի վերականգնում է Ար. Աշաչյան: Այստեղ
Քրիստոսի խաչափայտի սուրբ մասունքը
պահվում էր մինչև Մեծ եղեռնը: Երեսնյո-
հեռու խաչափայտի մասունքի գտնվելու
վայրն անհայտ է:

Սկիզբը՝ Թիվ 16, 17

Երթուղանությունը կենցաղ է, որ փոխվում է օրվա հետ, բայց կորսու-
նալն ու կորզվելն անխուժաշու-
թյուն են, որ պարտադրում է ժամա-
նակը, հավատակ դեպքում մարդը
կրկնապ, շաբաթը դուրս կգա և պե-
տեզ հեռադատություն կլինի, կընթա-
յալիս ի՞նչ որպես անհատ, ո՞չ որպես
հասարակական անկում է ո՞չ որպես
մասնագետ:

Սա կորզվան շրջափակելը ապ-
րում է նաև հանրությունը, ժողո-
վորը, ազգը, պետությունը: Չար-
գացման կայուն է բնականոն հու-
նով ընթացող երկրներում կա կա-
տարվում է ստանդարտական հաշո-
րդակաությունը, անկայուն է են-
թական երկրներում դա հոսանքի է
էկզսպիտություններով, քաղաքա-
կան կողմնորոշումների փոփոխ-
ություններով: Մասշնի դեպքում գլ-
խաղող գործուն է ազգային մասնե-
կվարի է գործունեության ինք-
նուրույնությունը, երկրորդ դեպ-
քում՝ անկողնությունությունը, քա-
ղաքական ու տնտեսական կմա-
կով պայմանավորված անվտանգ-
ությունը, ենթակայությունը, պար-
տադրանքությունը, հարկավորու-
մությունը, նմանությունը:

20-րդ դարում Նալաստանում է-
րեք վարակաղ փոխվեց, մեկը
վարակաղ թշնամի է, մեկը մյուսի
մարդկային, հուժեղ, բարդական
ու գաղափարական արժեքները
ոչլայցվող: Մի օր մասը ներքին տա-
մաբանություն ու գաղափարա-
օրինակություններ: Եվ դա, ըստ է-
ության, մեկ սերունդի կյանքի ժամա-
նակի մեջ:

Իմ սերունդի ազգի առջև է լեզ-
վա- կան երեք կողմնորոշում փոխվեց,
մեր պայքարն ու տատերը, հայերե-
նից օգտի, ունեին հարադրականու-
թյուն են մեկ այլ լեզու՝ օրոգեները
(կամ պարսկերեն, անգամ՝ չորե-
րեն), մեր հայերեն ու մայրենի հա-
մար այդ երկուրդ լեզուն ունեներն
էր, մեր երեխաների համար դա ար-
նեք անհատական է: Այս ամենը՝ որ-
պես լեզվական մշակույթ, պայմա-
նավորված է քաղաքականությամբ,
է բացառված է, որ մի օր էլ սկսեցեք
փխրել խոսել:

Միայն անգլերենի դարաշրջանն է:
Գլխավորապես այդ երկրիս իր լեզուն
է մշակվող տարաբեղ մտքող
աշխարհում՝ ԱՄՆ-ի ու Կանադա-
յից միկես շարավանդիկային խա-
րադատություն, միկես իրավաստան
ու Ավստրալիայում: Սա հենց այն է, ինչ
կոչվում է լեզվական կամայինալիզ-
մ: Լեզուն՝ որպես մշակույթի արագ

ՀԱՅ ՄԱՇԿՈՒՅԹԸ ԲԱՅ ԴԱՆՏՈՒՄ

Խորհրդածություններ (մասնակի կրճատմաներով)

առաքնվող է ներգործող ուժ, իր
նյութը բերում է նաև մշակութային
մյուս բաղադրամասերը՝ կրոն-
ական, գիտություն, շարժական, քա-
թարուն, երգ, լրատվություն, տե-
ղեկատվություն, համակարգիչ ու
համաձայն: Այս ամենի գեղիզոր
ազդեցություն ենթող է ժամանակա-
կան աշխարհը: Դրան էլ ավելա-
ցած անկողնականի աշխարհա-
փոփոխումը: Դրան էլ փյուզու-
մից հեռու երրորդ համաշխարհա-
կան պատերազմի բուլայ է կրել:
ԽՍՀՄ-ը և ԱՄՆ-ը գաղափարական
է առկաբարբաբական երկու բե-
մեներ էին, որոնց փոխադարձ ա-
ղուկ տաք հարաբերություններին
էր հարաբերականի հավասարա-
նություն մեջ էր գտնվում ամբողջ
աշխարհը: Ի՞նչպե՞ս այդ հավասա-
րակշռությունը խախտվեց է, և
նախկին սաղո պատերազմից արդեն
երրորդ համաշխարհային պատե-
րազմի իրական գործողություններին

մեջ վերաճում է աշխարհը մեկ
Աֆրիկայի տեսակով, մեկ Բալկանյան
որում, մեկ Իրաքում: Այսպես թե՛ այն-
պես թե՛ այլ կերպ նաև մեկ է հասնե-
լու: Կ-րդ դարում ազգային վտանգ-
ված հայրենի լուծում գտնելու հույ-
սով մեր աշխարհը թե՛քվում էին
մեկ Բյուզանդիայի կողմից, մեկ
Պարսկաստանի: Նշում տեսանում
ենք սկսեցին Պարսկաստանի ու
Թուրքիայի, Պարսկաստանի ու Ռու-
սաստանի, Թուրքիայի ու Ռուսա-
ստանի միջև, և մեր ժողովուրդը որ-
դեղեղն օտական կողմնորոշումը,
ինչը հաստատուն է նաև այսօր:
Բայց այսօր ի՞նչ արտաքին ուժերի
նշվում է հաստատուն է կոր
Միջազգային Ռուսաստան՝ թե՛՝ ՄԽ-
Թաղաքական այս միջփոխի տե-
ղաշարժերը նախենալապ տնտես-
կան ներկա և հետագա հայրենի
լուծման նպատակ ունեն՝ հունցալի
պայքարներ, ճակատաբերներ, հարդո-
րակցություն միջոցներ, ազդեցե-
լու:

թյան գործերը, էժան աշխատում,
շուկա և այլն: Տնտեսական հարցե-
րը լուծման ուղղված այս պայքարն
առաջին եղբորն ազարհարական է,
գաղափարականի դրոշմներ՝ նաև
մշակութային, ինչն իրականացվում
է նախ՝ լեզվի տարաբնույթով:
Բայց միայն լեզուն է՞ ճամաշ-
խարհային համայնի հաստե՛ն
հոգևորականություններն ու ռա-
դիկալականություններն, ինչպե՛ս
Միջազգային (Մի՛նեմեն, Բի՛նեմի,
Մձապալություն), «Մնեմիկայի
մասին» համայն մարդկությանը օրը
24 ժամ շարունակ փորձում են մշա-
կել նաև իրենց լրատվությանը ու
տեղեկատվությանը: Սա հեղու, մի-
հարի ու անկասելի ցանց է, որի մե-
ջ ընդուն: Քաղաքական լուծելին
հաջորդում է տնտեսական լուծե-
լու, ապա մշակութային ու մարզա-
կան: Բոլոր բնագավառներում
փորձ է արվում հաստատուն իշխող
երկրներին գերազանցությունը մա-
ցած աշխարհի հանդես՝ լինի ազա-
մական կոր հնարավորություններ
ցուցադրում, թե տիեզերքի լույսա-
լու:

Ո՞ր մասնից մեզ նման փոքր ե-
րկրները, որ ընդամենը դիտորդի դե-
ղում են ոչ թե մասնակցի, սպա-
ռող դերում են ոչ թե ստեղծող:
Ամերիկյան գաղափարական (նշ-
առալից) նաև մշակութային աշ-
խարհադիտությունը զարդիտող
լուծելին է հասնում: Երեքը բոլոր
պիկներով (ցլված է ամերիկյան՝
հիմնականում էժանագին շարժա-
կանությունը: Զավալուցալ միայն՝
արվեստի գործեր, միացանք՝ գաղե-
կաշային արտադրություն,
ապրոքոր: Երկուս արվեստներն ու
պատկերներն էլ անցյալ են, որ
հետախույսվողները փոխելով՝
շարժականալից շարժական կար-
են անգամ տարաբեղական լույս:
Եվ մշտապես նույնը՝ շալի պայ-
քար, ինչեղանգ էժանի հաստա-
տում, այլապատճի՝ ծեծ, շարդ,
կաթ, կրակոց, հեռազգայնում, մե-
մերություն, հաշվաշխարհը: Դա-
ման աղբյուր, անմարդկային հա-
րաբերություններ, ինչեղապա աշ-
խարհ...:

Եվ այս ամենը հետամտաց երկու-
նեղ համար, որոնց մեջ ենք նաև
մենք: Ի՞նչ կրկնե՞ն... Իրենք վերին

արտի գործուն են, ուր պետա-
նագրական առարկան են բարդա-
կան նորմեր, որպեսզի ընկանինե-
րը չթալանվեն, և ամերիկյան հա-
րույթ կրկնվեց լինի ոչ միայն հա-
րույթ, ոչ միայն աշխարհի վերնա-
կող, այլև օրինակներ: Այդ պատա-
շից նեղվել՝ ամերիկյան գաղեկե-
րները (ժողովրդավարությունն է
գրաքննիչ) արգելել են եվրոպական
մի շարժականալից ցուցադրում
ԱՄՆ-ում, որովհետև երա մեջ եղել
են սեռական բաց տեսարաններ:
Եվրոպայի արտադրողները այդ
տեսարաններին փոխարեն ԱՄՆ-ի
համար ստեղծել են ընդունելի տե-
սաբերքալ, և միայն այդ դեպքում
է թույլատրվել դրա ցուցադրույն-
ը կոր երկրում...:

Իսկ մենք... Ի՞նչ ասես կանեց
միայն թե՛ անկախ կողմնորոշում
արդյունալիությունները, և մենք էլ
դրանք թալանել մեր ժողովրդի գլ-
խին:

Մասնապես մեզ նման փոքր ե-
րկրները դառնում են միայն սպառող:
Երեք Նալաստանի ճան-
րապետությունն արտադրող էր թե՛
կող իր մշակութային ինքնավարու-
թյան նպագավորականով, իսկ այսօր՝
միայն սպառող իր ազատ, անկա-
կային սահմանափակությամբ:

Երկա այս գործիտերին այնինչ է
կորսանել ամեն ինչ: Թե՛ն դա ունի
համաշխարհային բնույթ, բայց ա-
վելի տուր է զգացվում մեզ նման
փոքր և բաց ամենային անկաշա-
կան երկրների դրա: Եվրոպան այս
բուսադիտությունն դեմ միավորվեց և
ստեղծեց իր պաշտպանական կա-
ռույցները՝ եվրոմիություն, Եվրո-
խորհուրդ, դրամական ընդհանու-
ր միավոր՝ եվրո և այլն: Իսկ ի՞նչ ա-
նեն մեզ նմանները: Այս հարցը կա-
րել է շատ տանալունից ինչեղ, եթե
խորքում լուծենա որոշեղական ին-
չեղանգ:

Այսպիսին համաշխարհային գե-
րիշխանություններն ունեն անկա-
կայն գործող իրենց կառույցները, Ռ-
կորտ արտադրականներն մեմ ու քե-
շվե՛ն անուններով թալանվող են
տվալ երկրները և առաջին հերթին
մտավ ժողովրդից օտարաշենն
տնտեսականության օրինակ, բա-
նական, պայքարող, նպատակա-
նալ են հայրենադուր մասին:

Երկրություններն ու երրորդա-
կանները իրականությունն են
նրանց կողմից և իրականում իշխա-
նական արտոններին՝ նրանց միջոցով
իրենց ձեռքին պահելով գործող
լուծակները:

Հարկանություն է՞ թ

ՀԱՅՈՑ ԿԱՌՈՂԻԿՈՍՆԵՐ ԳԵԿՎՈՐԳ Բ ԳՎՈՒՆԵՅԻ (876-897)

Սկիզբը՝ Թիվ 4

Մեզ հասած իշխանություններից մեկն
համայնալի՝ դրսևից հեռու Տարսնը, ինչպես
նաև Մասունը ինչպիսի են շարց քաղաք-
րույթային մեջ ուստի ընդլայն է եղանակվել,
որ որոշ ժամանակ անց շարց քաղաք կարո-
ղացել էր մասնակցել իրենի նրանիս վի-
ժակ շարց պետության հարավարենյոյան
սահմանագիծին:

Այս ընթացքում Անիշին կրկին համակցել
ճայաստանի դրա՝ արաշվիզով հրկախով դե-
պի՝ Կանակը: Մարտան պատերազմեց Տարց
ամուր աշխարհում, իսկ թշնամին պաշարեց
Կարս քաղաքը, որտեղ գտնվում էին թաղու-
րին, իշխանազուն կանապ և արքունի գան-
ճերը: Երկրապալ կարգաված ճառան ճնու-
րին, հավատարմ Անիշին խոտուտաներին,
համակցվեց քաղաքը հանձնել՝ լինելու-
թյան ազատությունը հարգելով պատկանելի
Մակայի արար ուրիշական ազատ արանելի
Մակայի հարադար ժողովրդին, իսկ թաղուրին
ու հարսին, իշխանազուն կանապ ու ճառան
ճնուրին՝ ցանկերի հետ վերցնելով, գնաց
Գրին, իսկ անտեղից էլ Պարսիսով՝ Կարսի
գավառական լուրն անտեղով՝ Մարսնը եղավ
Կարս, քաղ մտույթան ձմրան պատճառով

քաշվեց Երասխանորի Կարգվան բերդը և
բանակապետներն սկսեց Անիշին հետ:
Չայապե փոխադարձ մերժադրություններ, բա-
նակեցություններով երկար ժամացքին՝ կող-
նակ ի վերջը հաշվեցին: Մնալա արալիս
Անշուր որդին և նրա եղբայր Սահակի որդի
Մարսնը պատճառով տրվեցին, իսկ Շաղալի
եղբոր դուստրը կնոջական տրվեց Անիշին:
Պայմանները ծանր էին, բայց թաղավոր
ստիպված էր զիջել, քանի որ նախադարձերը
միարան էին իր հետ: Անիշին Շաղալուի դս-
տեր հետ ամուսնականացր հետո՝ Շաղալան
բացվելու պես, թաղուրին ևս վերադարձա-
րեց, իսկ Անշուրի կինը ամուսնու հետ մնաց
Ռարսկաստանում: Կերպարանվեցին իշխա-
նազուն կանապը: Անիշին փորձեց դալել
Արծրունյաց իշխանին դեմ և հաջողություն
չհասնելով՝ նրանց դեմ զորք ուղարկեց՝ Սա-
փի անտեղի մի մահմեդականացած հույկին
գլխավորությամբ: Թշնամու ճնշման ներքո
նրանք քաշվեցին դեպի Արսալ, իսկ Մար-
սնական գավառի Չաթուրդազան ավանտ
հաստատված արաբներն ըմ նրանց ձեռ-
նադրեց հարձակումը ցրտի ու հոգևորա-
կան պատճառով անհաջող անցավ: Չայե-
րից քաղական թվով գերի ընկան, որոնք, բա-

ցառությամբ Արսալ Կարսանտուր,
Անիշինի իրաժանով սպանվեցին: Չայապե այս ամենին՝ կողմերը հաշտ-
վեցին, և խաղաղություն վերական-
գնվեց:

Կերը նշված իրադարձություններից
շատ ընթացք՝ հավանաբար 897 թվ.
ամսուն կաշվեց, կաթողություն մահա-
ցավ: Մահման տարին մշակվում է
Գառնիսով գտնված Անշուր լազորի-
կուի զեղեզմանաշարի արանակալու-
թյանը, որի համայնալից է մասնացել է
Չայց Թիվ 2-ը 897 թվին, թե՛ հաշվի
անտեղի, և նա իրականացել է ընդա-
մեջ լույս աշար, հաջորդ՝ Չոլիսնեն
Դրսանականներով՝ կաթողություն
կառույթություն ու ձեռնադրությունը
կնտություն է առնել 898 թվ. սկսեց-
րին Գեղուր Բ Գառնեցին մահացավ
Կապուրդականում, որտեղ գտնվում
էր, հավանաբար, Արծրունյաց իշխա-
ներին համայնալից կառույթով:
Կաթողությունը կառույթով անկա-
քաղաքից ոչ շատ հեռու գտնվող Ձո-
րական, որից ոչ շատ հեռու, Արծրա-
կան և Կոնստանդնուպոլիս էին, և
հողին համեմատել Կ. Չոլիսիսով լու-
սավորված էներգետիկ տուր, որտեղ
պակրում էին Լուսավորող գաղաքա-
ն և շարժական տեսակը, ինչպես
գաղաղի Մ. Գեղուրի վրա էր կոնկա-
կուրի տեսակությունը: Մահման կա-
կուրի է, սակայն, թերեւ, ճիշտ է Մ. Օրմանյան

որ նրա մանր ենթադրում է Արծրունյաց ու-
տան Կան քաղաքում:
Քաշվեց ՉԱՐԿՈՅՈՒՆՍՈՒ
Պատմ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր

ՀԱՅ ԱՆՇԱԿՈՒՅԻՐ ԲԱՅ ԲԱՇՏՈՒՄ

Խորհրդածություններ (մասնակի կրճատումներով)

Սկիզբ՝ էջ 6

Հիմա Ֆայաստանում գործում են բազմաթիվ համաձայն կազմակերպություններ՝ կրոնական, մշակութային, կրթական, տեղեկատվական և այլն, ժողովրդավարության ստույգ կարգադրությունով ըստ ամենայնի վրասեղելով մեր երկրի անվտանգությունը, ներքուստ ազգայնականացնելով, հոգեպես շատելով ժողովրդին և տարբեր խոստումներով ու պատրվակներով նրան որպես մոլորիկ ու բանվորական հույժ արտահանելով երկրից:

Տեսնականակ անհոգի հասած ժողովուրդը կաշտով և արտաքին օգնությանը, ինչն էլ նրան ոտքի կանգնեցնելու պատրվակով աստիճանաբար կործանում է ու զգուրթացնում, դարձնում կցոր, հավելված, իր մարտորդի, այսինքն՝ թերմարդի պատուիր:

Մենք ինչ ենթակվում է համաշխարհային ևսացան ծրագրին ու վերահսկվում՝ ազգը, պետությունը, անհատը, արտադրությունը, մշակույթը: Կյանքի ազգային կառուցվածքը դառնում է պատրասեթ, գալիք օրվան, ինչ, քննարկող հաշտող օրվան պետք է ընդառաջ գնան այդց ցուցումով, թե՛ թո՛ թայլերը, թե՛ թո՛ ճանապարհները կանխորոշված են:

Աշխարհը թե՛ կապտադի մրցակազմի մեջ է, բայց բնավ այնքա՞յց չի անում իր համատարած պատերազմի այս մասը, որը կոչվում է

մշակութային պատերազմ:

Այլ գործոնների հետ մեկտեղ ներկայումս լայն թափ է ստացել մշակութային զբաղաշնչությունը, ինչը թե՛ գաղափարախոսություն է, թե՛ տնտեսության զարգացում: Եվրոպայում մշակութային կենտրոններ են հիշակվում ոչ միայն հայտնի քաղաքներն ու մայրաքաղաքները, այլևս փոքրիկ բնակավայրերն ու գյուղաքաղաքները: Հայաստանն, ըստ էության, իրող որ թանգարան է բաց երկնքի տակ: Մարդկության ապրած հազարամյակների հետքերը ամեն ինչի վրա են: Բայց ո՞ր է գրեալաշնչիկը...

Հիմա դառնալով, թե՛ ի՞նչ ենք ծառանդել: Ծառանդել ենք մեր պատմությունը՝ որպես ժողովրդի պատմություն և ժողովրդի մշակույթ, ծառանդել ենք մեր լեզուն, բանասիրությունը, զրակախությունը, մանրակրթությունը, մաշակաբանությունը, տաճարները, հուշությունները, մեր պատմական հայրենիքի այս իր հատվածը և ամբողջական հայրենիքի հիշողությունը, ծառանդել ենք հայի մեր տեսակը, իր բարձր դրսևերումների մեջ՝ հրաշքալի ու անկոխարիկելի, իր ցածր դրսևերումների մեջ՝ վատ ու շատ վատ, բոլոր ու փայլիկ՝ անվտանգի, տախտու, խարդախ, ազգ ու լեզու ուրաջող, կեղծ, անարժանապատիվ: Պիտի այնպիսի պայմաններ ստեղծենք, որ հայի տե-

սակը մայրաքաղաքի իր իսկ հայրենիքում, և դա կնիքի մեր բարձրագույն կենտրոնը նաեւ որպես մշակույթ, որ մենք պետք է փոխանցենք հաջորդ սերունդներին:

Հայի անվակական տեսակը որպես հազարամյակների քաղաքակրթություն, որպես տեսակ և որպես մշակույթ՝ իր լեզվով, հոգեկան կերտվածքով, պատմական հիշողությամբ, ավանդույթներով ու սովորույթներով: Սա է մշակույթի բարձրագույն տեսակը, որը դարձել է հետեւողական աշխատանքի արդյունք է ու արգասիք: Հայ մարդը՝ իր հայրենիքի անցյալ ու ներկա օրերի իրական պատմություն, իրական մարմնացում, որ աւերկնիտ իր տեսակը տվել է ուրիշին, այստեղից, լցվել է ուրիշի արդյան մեջ և անկատար թողել դարձել իր եղբայրները, հայ մարդն է հայրենիքի հայրենիքում՝ որպես կայացած անհատ, ժողովուրդ, երկիր ու պետություն: Սա է բարձրագույն մշակույթը՝ որպես ազգային քաղաքակրթություն համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ... Մշակույթը՝ որպես պոլիտես, պետք է առ՝ ստեղծի և կարող է ստեղծել, երբ մեր ազգային ինքնագիտակցությունը դառնա համազգային գործունեության ծրագիր, երբեք չգրավականի մեջ էլ իր

Կենսագործանալ ընթացքում խզումներ ու ձեւակերպումներ չունենալ...

Համիթ ԳԱՄԻՐՅԱՆ
Բանասիրական գիտությունների դոկտոր,
պրոֆեսոր

«ՄԱՐԿԱՆ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏ»

պարզ ճշմարտությունն այն, որ այդ զարկունքի ինչ համար լյուրաբանությունից համար կարող է լինել հենց այս գիշեր: Եթե այս գիշերը հոգին ավանդում, ինչ համար Տիրոջ գալուստն արդեն տեղի ունեցավ, ապա և պետք է կանգնեմ Տիրոջ տառա: Եվ Աստուծո՛ւրդ իր ողորմության մեջ է, այո՛, որ մեզ համար անհայտ է պարունակ մեր մահվան օրը, որպեսզի ամեն օր պատրաստ լինենք:

Ինչո՞ւ մարդիկ ազնիվ հաճախ ենք մահվան մահճում են խոստովանում իրենց մեղքերը: Ինչո՞ւ միայն բանասիրական խոստովանելու մասին չէ: Ընդդեմ խոստովանության՝ հարազատությունի, մտնիկությունի կամ մեկ ուրիշի, որի հանդեպ հակացան են գործել: Իւ՞րձն է ամեն զուգ ազատվել խիղճը կեղեցիկ այլ ծանրությունից, բայց... ինչո՞ւ ենք մահվան մահճում:

Մարդը մտնում է մի եզրագծի, որը մի քանի րոպե է, որի վրա քանի ժամ հեռու պիտի հասնի, որ այդ պահին է միայն հասկանալով, որ այնքան հարաբերություն չի ունենալով ներսում հայցելու, ներսում, խոստովանելու, զղջալու, Աստծուն մոտենալու... Ուրեմն, հարկ է, որ մարդ ամեն րոպե, աւեն ժամ արդեն այդ խոստովանելու, կարծես թե՛ այս իր վերջին օրն է: Որպեսզի անկողնիստ ձգվելով-հետաձգելով՝ հոգեպիտ ու մեղքերի թեղ չմեծացնի ու հասցնի մահվան օրվան, երբ այլևս ուշ է դրանցից ազատվել ու խիղճը մաքուր պակշտել հոգին:

Կլուժամենայնիվ, ինչո՞ւ են մարդիկ տարափում մահից:

Մարդիկ տարափում են մահից, որովհետեւ են հավատում հավիտենական կյանքին:

Երբ մեկը հոգին ավանդում է

ղովարդաբան՝ կրելով ֆիզիկական և հոգեկան ծանր տվաթանքներ, չգիտես ինչու, հաճախ առում են, թե՛ այդ մարդն Աստծո՛ւրդ պահպին է կրում՝ կյանքում գործած մեղքերի համար: Առհասարակ կարելի է նման հետեւություն անել, չէ՞ որ տառապանքներ կրում են նաեւ բարի, աստվածավախ և առաքելի մարդիկ:

Միանշանակ ու ոք չի կարող ասել, թե ով ինչպես է ինչպիսի մեղքեր է գործել, ով ինչ է արել և ինչ է ծառանդելու: Մենք այնքան չենք բան հիշեցնում մահվան և հոգեկան պատերի մասին: Ըստ էության, ոչինչ էլ չգիտենք: Գիտենք, այո՛, որ մահը հոգին մարմնից անջատվելու պահին է և էլի նման բաներ: Բայց միեւնոյն է, մահը միտմ է առեմնծանային: Որդույնի պետք է միշտ ինչի, որ թե՛ մեր մեղքերից, այլ միայն ու միայն Աստծո՛ւրդ անսահման ողորմածությունն է, որ պարտախանդում է Տիրոջ մարմնից և արդյուն ճաշակելու շնորհին: Կյանքը ավելի կարեւոր է մեկ այլ բան, հավատալով ապրած, փորձություններից ու մեղքի որոգայթներից հեռու մնացած մարդ, որպես կանոն, ավելի խաղաղ է ընդունում մահը, ինչ նաև, ով ամբողջ կյանքին արդեն է մեղքերի մեջ՝ Աստծուն հանդեմ: Կյանքը անհատը որդեկան է մահից երկուրդուն, որ գործունե է անկողնից արտաքինում՝ անկողնից իրականում, որ անկատար և Աստծո՛ւրդ առաջ կանգնելու:

Հուղարարությունը ժամանակահատված հավաքական զգացումներ են ունենում: Չեզ երեքե՛ս ի՞նչ քվալենք, որ այդ պահին ամեն մարդ նաեւ իր անբավական խիղճը ուրիշի կրթություն է սղում: Աստվածը դեմ հանդիման խիղճը՝

արթնացած, դիմակազերծված, բաց, փտեղ՝ պարզ, ինքնախուժ, չէ՛ արցունքի ամեն մի կաթիլի հետ կարծես մաքրվում-առողջանում է հոգին: Իր պահ պատկերացնելը՝ այս միջանկ լինել տեսական... Ի՞նչ եղանակություն: Բայց... ընդամենը մի բանի մաս, մեկ-երեք օր, ու ամեն ինչ դարձիվ «Փր տեղի է ընկնում»:

Ցավոք, այո՛, այդպես է: Մարդ արարած չի սիրում մահվան մասին մտածել: Եվ պիտի կրկնեն՝ տղա իմնում անհավատությունը: Եւ Ով Լրան հավատա, հավիտենական կյանք կունենա, իսկ ով չի հավատում, արդեն դատապարտված է: Միայն այս աշխարհի վաղեմությունը ապրող մարդը արդեն իսկ դատապարտված է: Նա արդեն իսկ գերիկն ու ատուրկն է իր ցանկություններից, իր մեղքերից: Բայց չէ՛, որ վաղը կարող է ուշ լինել հավանական, զղջալու, մաքրվելու համար: Ելե՛ք, ուրեմն, ասանք մահից վաղեմալու, անսահման ժողով պատգամակն, ավելի համախառն ենք, և վաղվա օրը մերը չէ: Այդ դեպքում, իսկապես, ամեն բան իր տեղը կընկնի:

Հրովրդակց
Հայկ ԿԱՐԿԵՏՅԱՆ

ԵՐԻՍՏՈՒՅՈՒ ՆԱՅԱՍԱՆ

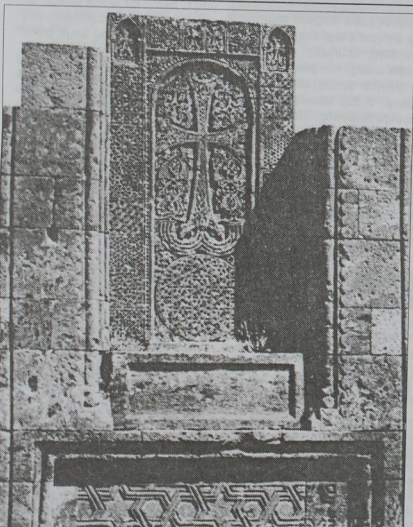
Կրոնական, մշակութային, լրատվական նշանակալիքներ

Ֆիմադրի՝
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին
Հրատարակիչ
Ս. Էջմիածին Երևանի մարզի
դատախոսության կենտրոն
Գլխավոր խմբագիր
Մարտիրոս Մարտիրոսյան

Գրքանշանի վկայական՝ 624
Խմբագրության հասցեն՝
Ե. Կարապետյան, ԵՂԻ

Ինքնախուժ
(0331) 54510
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին
տպարան
Մուր. տպագր. 1.10.2004թ.

Տպագրված է 2500
գիշեր՝ 50 դրամ

Սկիզբ՝ էջ 7

Այնինչ հույժ է, որ ցրիտապան մասն աշխարհի առաջ ունենա ամեն օր, միշտ, ակապյան առանց արասիի: Միևնույն ասուրում են այն-վան, կարծես դեմ միևնույնաբար տարբեր լինելը մեր աղջիկ: Ինչո՞ւ է Տերը իրողորդում ավելի հաճախ ամեն օրվա, քան ուրախություն: Որովհետեւ սգո վաղեմում մարդկանց հոգիներն ավելի պարտադրան են ճշմարտությունը, Աստծո՛ւրդ խոսքն ընկալելու, քան իր կամավազմա մտածումն են: Իսկ մահվան խոսքում միայն օգուտ կարող է բերել մարդուն՝ իրան հեռու պաղեմով չափերից: Մեզինք ով կանգնում օրն ուր անգամ իր պաղեմն հոգեկանի, հանդիպելու մեկին, որը չո՛ր ինչ են ունի, կամ ուրիշ որ դեմ են մահացող վիրավորված, կամ մի արգաթու, եւ մտածում եւ՝ զուգե՛ս աս վերջին

ինարավորությունն է այս մարդուն իր բարի խոսք անելու կամ նրան ներելու և կամ այս աղջակունի մի ողորմություն անելու: Իսկ մահը ներառել այն առաջ ունեցողին որդես առաջել ծանրող, որպեսզի ամեն օրվա, քան ուրախ, համաձայնե՛ք, նա չի կարող չարիք գործել:

Հայտեր, հավանաբար, դա նկատի ունենալով են ասում, որ Աստուծո՛ւրդ մեր մասին հոգավոր է մեր իսկ օգուտի համար և անհայտ դարձելով մեր վախճանը, որպեսզի շտապեն պարտադրան լինենք և բարիք գործենք:

Անվականը Քանի որ որեւէ մեկը երաշխիք չունենք, որ վաղը ողջ ենք լինելու: Եվ ըստ էության, որեւէ տարբերություն չկա՝ 50, 70 թե՛ 100 տարի են ապրելու: Մենք հաճախ ուզում ենք զոհակել, եւ երբ է լինելու Տիրոջ երկրորդ գալուստը: Բայց չենք հասկանում իր